

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок Ч. 16. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 225-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конт.: П. К. О. Львів 504-090.
Вашку Чеських Легіон.
Прага „Діло“.
Реклама не зберігається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) 5.00 зол.
Чвертьрічна 15.00 „
Піврічна 30.00 „
Річна 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
НИЖНЬКУ 6-КИ „ДІЛА“ В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Новий бельгійський уряд.

Мін. Спак утворив новий бельгійський уряд у такому складі: прем'єр і міністр закорд. справ — Спак, транспорт, пошта, телеграф, телефон — Марк, внутр. справи і здоров'я — Мерльо, публ. роботи — Бальтазар, праця і суспільна опіка — Делятр, скарб — Жерар, освіта — Діркс, справедливість — Фолієн, рільництво і господарка — Іманс, колонії — де

Башувер, нар. оборона — ген. Дені. Мін. Марк буде виконувати функції віцепрем'єра.

Під політичним оглядом новий уряд складається з 4-ох католиків, 4-ох соціалістів, 2-ох лібералів та 1-го безпартійного. Між міністрами є 3-ох фламандів, 4-ох вальонів і 2-ох брюссельчан; 6-ох із них належить до парламенту, 2-ох до сенату.

Чехословацька поліція і жандармерія розігнала німецьких маніфестантів.

Чеське пресове бюро повідомляє: Коло 250 осіб маршувало на місто Айсбрух, щоби там викликати конфлікт з чехами. Перед містом поліція та жандармерія намагалася затримати маніфестантів, які обкидали її камінням. Поліція розігнала юрбу, арештуючи 7 осіб, які стоять перед судом; при ревізії найдено зброю, лютючки і гумові палиці. Між маніфестантами нема ранених.

АРЕШТУЮТЬ НІМЦІВ.

Як повідомляють урядово з Праги, німці намагалися кольтортувати в суботу й неділю протидержавні лютючки. У зв'язку з тим арештовано кількох німців.

ПОВОРОТ ГЕНЛЯЙНА.

В суботу в год. 22.25 прилетів із Лондону до Берліна Генляйн зі своїм секретарем. Після 1-денного побуту в Берліні та розмови з марш-рингом, виїхав він до Праги.

Перед виїздом з Лондону заповів Генляйн, що не вернеться туди.

ПІСЛЯ ПОБУТУ ГЕНЛЯЙНА У ЛЬОНДОНІ.

Підчас побуту у Льондоні Генляйн перего-

ворював підчас прийняття із кількома визначними британськими політиками, м. ін. зі сером Вансінгтоном, Черчилем, Сінклером, мабуть також з мін. Мек Дональдом і амб. Філіпсом. Чеський посол у Парижі Масарик відвідав їх та поінформовувався про хід нарад; крім того він говорив безпосередньо з Генляйном.

Довкола тих розмов ходять різні поговори. Деякі часописи твердять, що Генляйн заявив дуже помірковану постанову й обіцяв покищо не домагатися, щоб Чехословаччина негайно змінила свою закордонну політику. Все такі Чехословаччина мусить закінчити союз з СССР, бо судетські німці не можуть погодитися з думкою, що колись прийде їм рама обреша з більшовиками воювати проти Німеччини.

НІМЕЧЧИНА НЕ ДОЗВОЛИТЬ НА РЕПРЕСІЇ ПРОТИ СУДЕТСЬКИХ НІМЦІВ.

Як говорять у Парижі, мін. Рібентроп заявив брит. амбасадорові Гендерсонові, що Німеччина бажалаб оминути конфлікт із Чехословаччиною, але вона мусила би допомогти судетським німцям на випадок, якби вони стали предметом активних репресій.

Мусоліні погрожує

ВЕЛИКА ПРОМОВА ДУЧЕ У ГЕНУІ

В суботу рано приїхав до Генуї Мусоліні на паванцях „Давур“, якому товаришило багато воєнних кораблів. На площі Перемоги виголосив Мусоліні промову, в якій порушив австрійську справу, стверджуючи, що 11. березня ц. р. станула Італія перед рішенням, від якого залежав європейський мир. Приготовлена на це Італія дала відмову відповіді на відому дипломатичну інтервенцію заграниччя в австрійській справі. Це завело надії тих елементів, які сподівалися удару двох тотальних держав, що мали довести до тріумфу більшовизму в Європі. Такий крок Італії випливав не з konieczності, але розваги і політичного розуму. Від 1934 до 1938 року попало багато води під мостами Тибру, Дунаю, Шпрее, Секани і Темзи. У тому часі виступили проти Італії санкції, яких вона не забула. „Концепція Стреси“ вмерла, Італія ніколи й не відповість. Італія не могла протиставитися невідомому епідемічному німецькому національному революції. Приязнь між римським і германським

світом є привада і плідна, слова, виголошені недавно у Венеційській Палаті не є звичайною дипломатичною фразою. Зрештою вісь Рим-Берлін зовсім не перешкоджає Італії закладувати договори. Договір з Югославією заповнив мир на Адриатик. Договори між Лондоном і Римом заповнили тріумф ринка простором, що розтягнувся над Середземним Морем аж до Моря Червоного.

Про взаємини з Францією говорив Мусоліні коротко, бо іта́льо-французькі перемовини ще не покінчені. Покищо, коли йде про Еспанію, Італія хотіла би перемоги одного уряду, Франції — другого.

Італія хоче мира зі всіма державами, але щоб мир був певний, він мусить бути збройний. Можливо, що „великі демократії“ мають мирні плани, але

якщо вони довели до ідеологічної війни, тотальні держави утворять блок і будуть разом боротися до кінця.

Кінець сесії Ради Ліги Націй.

Суботнє пленарне засідання закінчило 101. сесію Ради Ліги Націй.

Після нарад над справою політичної еміграції з Австрії, Рада приступила до справи нейтральності Швейцарії.

Всі делегати за винятком соювіського й еспанського прийняли резолюцію, якою Рада приймає до відома постанову швейцарського уряду, що він не візьме участі в ніяких лігових сесіях. Члени проголосили проєкт реформи Ліги Націй. Коли проєкцій заговорили увагу, що ця справа

переходить компетенції Ради, члнський делегат заявив, що

Члн виступає з Ліги Націй, бо вона ухилилась від реформи; при тій нагоді він загадав, що на 42 справи Ліга полагодила успішно лиш 11.

Засідання покінчилося нарадою над закликом китайського уряду. Рада Ліги підтримала свої дотеперішні резолюції в китайській справі та осудила газову війну.

Наступ на Холмщину

„Ілюстрованого кур'єра цодзенного“.

I.

Завдалегідь можна було сказати, що холмське, заміське й інші віща з їх постановами — це лише прелюді до більшої акції. Так і сталося. Щоб змобілізувати ширші, неозначомлені зі справами Холмщини польські маси та залучити рішальні чинники „страшною небезпекою“ для польського населення від українців, зокрема від священиків, краківський „Ілюстров.“ Кур'єр Цодзенний“ вислав туди спеціального кореспондента д-ра С. Петерса (чисто польське прізвище!).*)

І ось маємо вже в „ІКЦ“ аж два репортажі цього п. Петерса: в ч. 129 „Трагедія Холмської Землі — акт другий“ і в ч. 130 „Упрямієсє (!) православія спихає польську людність Холмщини на дальший план“. Хоча вже другий репортаж — це у значній частині повторення першого, то всеж можна сподіватися ще не одної нової ревеції цього спеціального кур'єрського „дисланика“.

Не знаємо, доктором яких наук є п. Петерс, але — так виглядає, що він не правник і не історик, бо те, що він понаписував у своїх репортажах, перемішує свої нісенітницї й усе не-аналістично, яке колинебудь виходило на газети, і шпальти. До того д-р Петерс мабуть був і дуже слабким учнем з „релігії“, бо виявив слабе знання Божих заповідей: Не кради, не обіймай, не бреш!

На репортажі, які переповнені закликами до порушення конституції, цивільного права карного, кодексу й моральних приписів Христової науки та які визнають повне історичне не-уцтво й незнання сучасної дійсності, є лише одна відповідь: бреш! І ми лише одним цим словом і відповістю д-рові Петерсові, якби ті, для кого ці репортажі призначені, мали змогу краще і повніше зазнати історію та сучасність Холмщини й не піддатися їх сугестії.

Тому, що у справі Холмщини закладають пошкодженому українцям Холмщини „страшна злочини“ проти польської людності й держави, мусимо забрати слово з приводу репортажів п. Петерса, щоб боронити правдивої правди Холмщини та її українського духовства.

II.

Щоб, як сказав літописець Нестор, знали потомки православних діла сучасних днів, слід би перекласти на українську мову та зберегти для пам'яті репортаж п. Петерса в цілості. Але через брак місця наводимо тут для орієнтації читачів їх наймаркантишні місця.

Перший репортаж:

„...у відродженій Польщі достає ми у спадщині коло 150 тисяч православних поляків, що творять майже 70 відс. загалу православної населення, значить, лише дрібний відсоток це росіяни й русини“... „Православні поляки (?) від моменту коли Польща здобула незалежність гравітували до польщини... виразно схилившись до католицизму. Відкривалися перед ними два шляхи: або залишатися православними в опорті на польщину або вернутися до католицизму. Польська держава дала їм вибірну руку“... „Православні поляки мали молитися у православних церквах по польськи“ (?).

По польських православних простягнулися чужі руки“ (!)... „на терені Холмської землі знайшлося в обіймах українців 150 тисяч польських православних, що їх колись насильно навернули на чужу віру, знайшлося на роздо-

*) По асоціації пригадується другий Петерс, а-теж, командант Кремля, що, якось присуд над Тухачевським та іншими.

різкі. Сила агітаторів у рясах почала систематично опановувати ситуацію...

„Велика самопоміч (поляки, що йдуть у маси працювати над поверненням холмиць) зійде на нівелі, якщо не прийде сюди рішуча політична влада. Лише енергійно поставлена урядом справа може спричинити найшвидліший для церкви діяльність... Зустрів я представників адміністрації, що безрадно дивляться на акцію напильників агітаторів... драматичне перероблення православних на українців“.

„На шляху минаємо церкви, що стоять на горбах, п'юються над околицю. Це символічно, часів займанщини, найчастіше перероблені з римо-католицьких святих... Деякі були поставлені на честь царів (!). В 1921 р. польський уряд наложив печатки на 74 церкви Холмиць на знак, що ці явні сліди насильства (!) не можуть далі служити, як місце молитви“ (!).

„Але 74 запечатані церкви — це досконалий момент для агітації, що промовляє до уяви людей. Власне перед цими зачиненими церквами негальні (!) „попи“ роздирають ризи, улаштовують богослуження. Богослуження перед запечатаними дверима 74 церков! Нарід бачить запечатані церкви, і можна в ньому збудити на цьому таї почуття, які в даній хвилині потрібні. На цій струні можна вигравати мелодії від комуністичних до націоналістичних... коли йде про те, щоб заколотити взаємину на селі... І комуністи й насліді з Галичини (з Малипольськи) попи (!) викликають іноді резонанс у душах людей, яких били не раз за віру зривали кров... Це церкви з печатками (зрештою ті печатки не раз попи зривали!) — це найбільш небезпечний момент“ (!).

„Переробити ці церкви на костели, навіть розібрати на цеглу, лише, на милість Богу — не закінчити з печатками на воротах!... Маємо (?) повне право до ревіндикації чи до того, щоб усунути сліди займанщини. Так, як є, — є найгірше!“.

„Нивка хата, часто крита соломою... це дом молитви, в яких іде не так про молитву, як про політичну роботу (!). Такі неофіційні дом молитви відчиняють в кожному селі (!)... В село завітається одного ранку сиромий „поп“. Не мильдеться у владі, не просить дозволу (!), закривається призначенням самого Митрополита Діонісія. Ці люди напильвають з герону Галичини (малопольського) (!)... „Поп“ безправно (!) відчиняє парохію, безправно (!) править богослуження в сільських хатах, у яких горять свічки, загрожуючи кожній хвилині пожегою цілого села (!). „Поп“ безправно (!) хрестить, хоронить православного навіть у тому самому дні, в якому амер. „Поп“ безправно (!) акиває титулу парох, відважується навіть зривати печатку з хати (!), коли йому запечатає влада (!). Влада раз-другий покарає, замине йому хату, але „поп“ перенесеться до другої. Врешті влада починає дивитися крізь пальці (!).“

Польські православні говорять тільки польською мовою. Це не даражує „попа“. Починає класти їм у вухо, що повинні говорити по українськи (по руску). Погрожує, повчас, амушує, аж поволі починає перетягати найслабших (!). На лекції, яку зрештою веде правом кадука, вчить релігії по українськи (по руску), хоча цього не дозволяють йому закони (!)?... „Лучше релігію з українськом“... Не так, як у Греції, Болгарії, Фінляндії, Естонії, але цілком інакше, по „руску“ всупереч історії (!) всупереч сьогоднішній дійсності“ (!).

„Чому-ж це польське населення так легко піддається терорі (!)?... Хлоп дивиться й чує, що поляк у своїй власній державі легко може втратити землю! Бачить, що цей „поп“-приближа допускється тільки безправія (!), як

далі й нічого собі з влади не робить (!)... і піддається нагальній агітації „попа“...“

Репортаж другий (ч. 130):

Як ми вже сказали, у другому репортажі п. Петерс повторює багато своїх думок з першого. Ось деякі з „найцікавіших“ його реплік: „Польки католики... й у половині не користають з тих релігійних упривілежень, з яких користають православні (!)... В Томашівському повіті на 80.000 римо-католиків маємо 20 парохій, тобто одна парохія має 4.600 душ... 33 тисячі православних з 7 парохіями офіційними й 13 неофіційними (!)*, разом 20 парохій (!). А значить, на одну парохію припадає ледви 500 душ... Оце перший комплекс звичності польського населення... Густота православних парохій це перший крок до українізації тих теренів. „Попи“ акивають до кожного селі, де знаходиться хочби кілька православних родин, улаштовують безправні богослуження (!), виглошують проповіді по українськи!... Цивілітарі православні заважалися й нелегальні православні попи, всупереч усім законам (!), хоронять православних небіжчиків безпосередньо по смерті, не турбуючись „формальностями“ (!).“

„Комплекс нижчості родить у душі бунт, може викликати реакцію. Був я у Щебрешині, де польське населення на вістку, що відкриють 120 церков, почало місцеву церкву розбирати на цеглу. На Холмищині будиться серед поляків відрух, що може вибухнути, якщо не прийде розв'язка по думці справедливості історії (!).“

„Роздали українським (руським) селянам землю з попілком... Один староста радив мені не виїжджати в терен, бо побоюється негативних настроїв... Якими консекраціями загрожує це державі... В Жерниках агоріла церква. На її ґарнищах зараз неофіційний „поп“ відправляє богослуження... Попилили амшані в молитву почуття ненависті до поляків. „Поп“ добре використав пожежу церкви. Хто спалив церкву? Розмовляв я з вйтом... Він тої думки, що зробили це православні, на вістку про ревіндикацію... Є таке село, де з церкви зробили кльозет (хіба православні зробили би це зі своєю церквою? — Ред.). Оповідали мені про хлопців, що кидають камінням у церкви хрести (православні діти певно не кидають камінням у хрести на своїй церкві. — Ред.)... За церкву (робить відкриття п. Петерс) бореться з укріття „милі“ сусіди (комуністи? — Ред.).“

Мусимо дбати про те, щоб польське православ'я наворачнулося до прекрасних історичних традицій і стануло на становище польської національності. Це мусять зрозуміти керманічі православної церкви в Польщі“.

* Це церкви окатованих парохій, приписані до існуючих

І-ший дешевий сезон тільки до 15. червня. ЛІКУВАННЯ ричалтом 3л. 155. Інформації:

ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ

III.

Годі уявити собі більше незнання історії та дійсності Холмищини, чи свідоме перекручування їх, більший хаос у голові, примітивне тасовування й вигадкування фактів, щоб викласти рішальні чинники, більш цинічні „докази“, що треба зліквідувати на Холмищині і приєднати її до українства, і нарешті більш „легку“ п'янку з етичними засадами та більш безсердечне донощівство.

Хід думок п. Петерса гідний уваги погляду: На Холмищині, мовляв, буцім то 150 тисяч православних поляків і всього маленька кількість росіян та українців, які схильються до католицизму; і якби не гурток „агітаторів“ — „негальних попів“ та нелегальних парохій, то вони давно сталиб поляками; ці „попи“ на Холмищині якісь надлюди, бо ніхто, крім них, не може дати собі з ними раду, вони старости „пасують“ та опускають руки; всі повстали за часів російського уряду, але переробили їх з костелів. Отже всі вони — царату; слушно, мовляв, запечатано 74 церкви, але треба їх або пересвятити або розібрати. Після цього православне населення Холмищини успокоїлося; щоб українці легше успокоїлися, не дати їм молитись у найкращих хатах, бо там ков та на центарях, які теж треба зібрати через те, що священники — це агітатори, „зривають печатки“ (!), не слухають, коли говорять до народу його мовою і вважать, що проковтнути 150 тисяч православних поляків — ясна річ, що хтось повинен взяти їх у свої руки (!); для цілковитого заспокоєння православних українців не треба їм продавати їхньої землі; все це треба зробити, бо ти, п. Петерс розмовляв, не витримають, „дирнуть“; а найліпше булоб, якби наша державна влада змінила свою національність, злинула церкву від українства, ввела польську мову і наворачнула все населення Холмищини до „традицій“... Тоді вже на Холмищині настає рай!

Одно геніальний проектодавець мав не хоче знати: що на Холмищині є ще один чинник: це кількості тисяч православних українців. Коли тепер якийсь напівдух дуже мудрий зроста поради п. Петерса, не лезти до українських сел, то що тоді він поради би дав Зрештою, як каже автор, ці українці Холмищини амилі колінь терпіти за віру, молитися в церкві і багнах. Чи й тепер вони так не моляться?

О. С.-мод.

Занепад чи кінець Ліги Націй?

I.

Тепер у Женеві зібралася 101-ий раз Рада Ліги Націй. Уявляємо собі, з якими похиленими головами манджають тепер у прегарній палаті Ліги й вірні адепти. Женевська установа зазнала багато поразок, багато принесла розчарувань, дала неодні доказ своєї безсилості, але такою й ще не доводилося переживати: треба формально (фактично це вже зроблено давно) побзутися негуса.

З українською справою було простіше: у 1920 р. кандидатуру України „відложили“, а тому, коли Україну окупував агресор, можна було обмежитись „лініями“ мінами та ввчливо „зі смутком“ розводити руками у відповідь на завані й протести українських делегатів...

Справа з негусом стоїть гірше: Етіопія була і єластиво є дійсним членом Ліги. Негус справедливо може сказати, що в його нещасті так само винувата пацифістична Ліга Націй, що й імпералістично-агресивна Італія: Коли повстав між Етіопією та Італією конфлікт, він міг дуже легко скінчитися так, як і всі подібні інші конфлікти: Італія без бою або майже без бою отрималаб все, що їй було потрібно, договорилаб би з негусом і він би перетворився у другого мароканського султана.

Але негусом сказали, що вся Ліга Націй, цілий світ стоїть по його боці, що за ним вся на флоті цілої британської імперії і перш за все могутні економічні та фінансові засоби, які будуть парализувати його противника! Негус повірив. Його войовничий народ кинувся з голими руками на модерно вивінену італійську армію. Але англійська флотія обмежилася прогукую по Середземному Морі, а саніції скандально провалялись. Негус був розбитий.

І от тепер старий член Ради Ліги, колишній міністр лордом Галіфаксом мусить виступити, правити те, що назовіть молодий, талановитий, але утопічний Іден. Але як направити? Ідену йому хоч частину його суверенітету, річ виключена: ходити тільки про реальне розуміння між Англією та Італією та про встановлення короля Італії імператором Етіопії, сумніву, що формула найдеться. Іден виступить Літвінов в „оборону поміркованості“ (!), може скаже якось торіше слово за представників малих держав, а далі, коли що члени Ліги мають вільну руку, виступить лінійні резолюції признавати дозволений, що Етіопія є колоніальною частиною британської імперії. Довів властиво заповнювати не один уже член Ліги без нічого, давно вже це сам зробив. Ці події не дають авторитету Ліги і чамало вже тепер тріщать могильних промов над „небіжкою“.

Чи справді настає кінець Ліги, чи виступили вже три великі держави — Франція, Бразилія? Чи це тільки дальші ігри? Схилився всеж до останнього та таке, що га остаточно таки не загине і мусить відновитися на нових підставах. В селі має ідею поважну і потрібна вона не тільки утопістів і найнижчих пацифістів.

Поважний характер її цієї думки в тому, що інтереси держав цілого світу так сплелися, що світовий промисловий, торговельний відносини, все те, що звичайно одним словом — цивілізація, — об'єднані в одну кулю. В результаті виринула потреба створити якусь устану...

регулювати всі ці міжнародні явища, і раніше, до великої війни, збиралися різні міжнародні конгреси, то в справі транспорту, то пошти і телеграфів, то у справах торговельних і т. д. Але все це робили „ад хок“, без відповідної підготовки. Велика війна, під час якої повстав нечуваний у своїй грандіозності блок держав, що доював супроти помірнього союзу, привів членів того блоку до дуже тісної співпраці фінансової, постачальної, адміністративної та особливо військової. Під кінець війни склалося навіть спільне командування збройними силами Антанти під проводом маршала Фоша. Скінчивши війну ці держави переможці тому й могли так легко піти на створення цієї великої женецької установи, що міжнародна співпраця стала для них реальністю. І Ліга організувала досконалий, хоч як практика показала, надто бюрократичний апарат: Секретariat і Міжнародне Бюро Праці. Останній перевів величезну працю на регулю-

вання соціальних і економічних проблем у міжнародних масштабах, а секретariat підготовлював своїми студіями, меморіалами, статистикою і т. д. не тільки всі збори самої Ліги, а й різних конференцій великих і малих успішних і невдалих. Це надзвичайно систематизувало всю міжнародну працю. У численних звітах і книжках про Лігу Націй можна знайти довгу вибірку справ, правда другорядних порівнюючи зі справою миру і великою політикою, але справ реальних і поважних. Про це ширша публіка майже нічого не знає, бо горячі пацифісти і самі діючі особи Ліги спопуляризували її, як інструмент миру, чого вона саме не вміє виконати і чим вони підірвали цікавоту її престиж. Проминули вони ще одні, може найповажніший, момент в історії женецької установи, який може й найголовніший.

Але про ці проблеми у черговій статті.

Олександр Шульгин.

країнців, що живуть у нашій країні, було б зрозуміле з погляду їх національних інтересів. Але таких виглядів українці не мають. Єдині вигляди на національний розвиток вони можуть мати спираючись на Польщу. Сильна Польща є сьогодні в інтересі українського народу. Власне те, що українці зрозуміли цю правду, зможливо порозуміння перед трьома роками. Але ця правда сьогодні така сама актуальна, як тоді. Під цим оглядом ніщо не змінилося. Сьогодні українці теж не можуть рахувати на ніякі чужі сили, що хотіли би і могли би спонукати Польщу до якихнебудь уступок на їх користь. Тому покликуватися на міжнародні зобов'язання Польщі, як це робить декларація, — це основна політична помилка. Вона провокує польську сторону, причому не має ніякого реального політичного змісту. Між домаганнями національних меншин, що живуть у Чехословаччині, і виступом УНДО є та капітальна різниця, що ті меншини є складовими частинами народів, які мають могутні держави, що оголошують свої претенсії до засідених ними меншинами земель. Тому ці меншини можуть зазірати з Чехословаччиною, така політика з погляду їх національних інтересів зрозуміла, бо їх опертя не у Празі, але в Берліні, Будапешті, чи Варшаві. Зовсім інше становище українців. Реалізація їх національних ідеалів не є можлива в оперті на Москву, Київ або Берлін, але тільки в оперті на Варшаву.

Не маємо наміру подемізувати з цілою низкою думок чи поглядів автора, що їх він висловив у цьому уступі. Для нас важке ствердження, що між чехословацькими меншинами й українцями у Польщі є тільки та різниця, що у сьогоднішньому положенні за українською меншиною у Польщі нема кому постати та втілюватися. Інших причин, так сказати річових, щоб не задовольнити вимог українців у Польщі, нема. Причина, яку наводить автор з „Часу“ — конюнктура, як воно часто у світі й у політиці буває. Адже й сам автор з „Часу“ забуває про те, що хоч польська меншина вже довгі роки була у межах Чехословаччини, то все-ж не видвигала вона домагання автоном-

Тому не отлягайтесь!
Кожний українець стає негайно членом
Пром-банк
Львів, Гродзичьких 1, 1. п.

815 уділовців з ок. 1500 вкладовими укладами — разом на суму 46.103 дол. дозволило Пром.банкові зібрати 541.000 дол. оборотних фондів, з яких виплатив Пром-банк за 1937 рік 5 1/2 міль. дол. річних дивиденд на розбудову ремесла, торгівлі й промислу.

Позволення кількості уділів дозволяє подвоїти оборотний фонд і в подальше збільшити кредити, які призначаються до поправки господарчої конюнктури країни.

З польської преси.

В чому різниця між українцями в Польщі і поляками в Чехословаччині.

Обурення усеї — без винятку — польської преси з приводу декларації УНДО, преси, яка на тих самих сторінках широко розписувалася про домагання автономії для польської меншини в Чехословаччині, викликає мимоволі питання: яка-ж різниця між польською меншиною в Чехословаччині й українською меншиною у Польщі? Чому воно не те саме, коли поляки хочуть мати автономію в межах чехословацької держави і коли українці домагаються того самого від Польщі? Цю справу розяснив консервативний „Час“ (ч. 132 з 15-го травня ц. р.) у статті п. н. „Декларація УНДО“. Автор цієї статті ставить собі питання: що спонукало УНДО виступити саме у цій хвилині з такою есуніціцією?

„Українська відповідь на це питання напевно буде більш-менш така: Три роки тому започаткували ми політику порозуміння. Ми взяли участь у виборах до парламенту. В палатах наші представники давали пераз доказ свого лояльного відношення до держави. Ми рішилися на таку

політику, не вважаючи на те, що була вона в широких колах українського громадянства непопулярна, що давала зброю в руки українських радикальних партій. І що ми за те дістали? Нічого, рішуче нічого. Наша терпеливість має свої межі. А зрештою, якби ми не зважилися на такий рішучий крок, яким є наша остання декларація, українське громадянство відвернулося від нас.“

Але ця відповідь — зазначає автор з „Часу“ — не переконує.

„Бо започаткованої три роки тому політики порозуміння не спричинив якийсь наглий наплив безінтересової любови українців до Польщі, але їх добре зрозумілий інтерес і холодна політична калькуляція. Українці могли так довго йти проти Польщі, як довго мали вигляди спертися свої національні змагання поза її межами. Якби нпр. була надія, що в рямах СРСР розвинується справді автономна українська республіка, тоді протипольське становище у-

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА“ Ч. 3.

ІЗ-КО.

Голівка амора.

На вечірню шклянку чаю я пішов до пані Ніни.

Але ви мабуть не знаєте, хто така пані Ніна?

Познайомлю вас. Отже це тридцятьшістьлітня вдова...

— Агов!.. Чекай, голубе! — скажете мені: загналися, добродію... Аджеж ніхто не починає представляти пані з її метрики... бо ж з усіх неперевірених речей ця найнепевніша. Отже відразу характеристика стає на хибний шлях... На це питання, я маю вже готову відповідь:

— Я й не починаю з метрики. А коли кажу про 36 літ пані Ніни, то тільки на підставі власної обсервації: так моя приятелька виглядає. Може навіть ще й молодіше... на це нема ради. А зрештою це не важке: 36, чи скільки так. Головне, те що пані Ніна молода. Не тільки тілом, але й душею.

Чи гарна?

Про це не буду говорити; досить зазначити, що у неї в домі майже кожного вечора можна було зустріти на „шклянці чаю“ добрий гурток молоді, а часом і старшого громадянства. Розуміється, переважно чоловіки, у яких пані Ніна, як то кажуть, мала успіх.

Тайна цієї сили притяжливості, на мій погляд, була в тім, що пані Ніна — колишня театральна артистка, а тепер вдова по судовому раднику, який умер у чинній службі, а дружині лишив 400 дол. місячної смертурси й гарну віллу.

До цього треба додати природну інтелігенцію, активну цікавість до світу всіх дев'ятих старших і десятої молодшої Музи. В її вітальні справді можна було годинку-дві провести з приємністю.

Я належав до найближчих друзів пані Ніни. Може тому, що і сам був, коли вже не вибраним, то бодай рівним слугою Музи і грації. А може тому, що я не залишався до прихвальної господині, як до жінки, а тримався на товариській стопі.

Тепер прийшов мабуть передчасно, бо ще нікого з чужих не було. В цій дузі й висловив щось начеб вибачення.

— Та де там нікого не було? Були вже... Ось бачите, яка я схильована...

Дійсно, я помітив, що пані Ніна справді була трохи почервоніла — і при тому наочливо, що це ні від рожевої пудри, ні від крейдки; просто природні рум'янці, що бувають при соромливості, обуренні, хвилюванні і подібних не цілком спокійних переживаннях людини.

— Що сталося, пані Ніно? Хто це вас так розхвилював?

— Сідайте... Закуріть...

Господиня підсунула мені коробку з папиресами й сама закурила.

Аж по кількох затяжках пані Ніна сухо кинула:

— Був перед хвилиною цей... Забравий, Славко... Смаркачі!

— Кель виражася, пані Ніно? Що це я від вас чую!

— Вибачайте, але я інакше не можу назвати цього „молокосос“, який собі забігає до дозволяє...

Мене це починало цікавити. Славка, Забравіного я знав добре. Це 22-літній спортсмен, „капітан“ футбольної одиниці, „скакун“ і „метач дисків“. Взяв рум'яний, як свіжо спечений пампушок; світло бронзовий, як мулат... До пізньої осені ходив без комірка при сорочці, з розкритими грудьми. Студіював ветеринарію і неодна панна потай зіхнала до нього. Не цурався й він молодого жіночого товариства. Симпатичний хлопець.

Але... він і пані Ніна?

— Ну, і що ж наброїв той, як кажете, молодкосос?

— Я мусіла випросити його з хати...

— Аж так?

Пані Ніна нервово ходила по кімнаті. Попришила завісу на вікні. З вазонові Сагонії почала відніжувати зіваві листки. Чомусь це їй не вдавалося — шарпала і здорові листки. Нарешті кинула:

— Чекайте... скажу чаю подати — мушу прийти до рівноваги...

За кілька хвилин ми вже поливали запашний чайок — справжній спеціаль пані Ніни, бо ніхто в цілому місті не міг так смачно його приготувати.

— Мушу заборонити йому відвідувати мій дім... почала сама господиня: — Не потрібую такого товариства...

мій, якоїнебудь, навіть не в таких розмірах, як це зробила тепер, але зважилася на те шойно тоді, коли прийшла відповідна політична кон'юнктура. А хіба до цього часу не було кому за тією польською меншиною у Чехословаччині постояти, щоб вона вже давно виступила з такими вимогами, як сьогодні? Таке чи інше політичне потягнення — це звичайно дуже складна справа і не можна до нього підходити так, як автор з „Часу“ підходить до декларації УНДО, стверджуючи, що це помилка, бо... у теперішній політичній ситуації українці не мають змоги своїх домагань легко зреалізувати.

Накінеш, автор з „Часу“ сам дає відповідь на питання, чому українці у Польщі звужалися видивити домагання автономії. На його думку тут головна причина — помилкова польська політика у відношенні до українців.

Всупереч тому, що каже декларація УНДО, український стан посідання з року на рік збільшувався, а польський стан посідання корчився. Спричинила це помил-

кова польська політика, яка для доктринальних оглядів посвячувала польський стан посідання. Отже тут, хоч кермуючись зовсім іншими спонуканими, давали ми українцям аж надто широке поле для розвитку. Ми дозволяли їм випирати себе зі стійок, які ми досі займали. А з другого боку відмовляли їм виконати деякі їх зовсім справедливі домагання, що ні трохи не колідували з польськими інтересами.

Досить! Це ми вже чули сто разів від ендеків та озонівців. Ми цікаві, які-ж то автор з „Часу“ „справедливі домагання українців, що не колідують з польськими інтересами, має на увазі, коли все те, що мають сьогодні українці в Польщі, він називає аж „надто широким полем для розвитку“? Та про які „справедливі домагання“ він може говорити, коли декларація УНДО — це для нього помилка, коли ця декларація — це для нього провокаційна вимога?!

Єпископ Коциловський важко недужий.

ПАТ повідомляє: Стан здоров'я Й. Е. греко-католицького перемиського єпископа Коциловського знову погіршився. Як відомо, Преосвященний Коциловський віддався перед трома тижнями важкій операції щок, в са-

наторії Червоного Хреста у Львові. Тому, що здоров'я Преосв. Коциловського погіршилося, його перевезли — за радою лікарів — до Відня, де мабуть тамошні лікарі-спеціалісти його знову зоперують.

Примусове навчання московської мови

НА УКРАЇНІ, В ГРУЗІЇ ТА ВІРМЕНІЇ.

„Звєстія“ з 24. квітня пишуть: „Совнарком ЦК КП(б)У постановили запровадити від 1. IX. с. р. обов'язкове навчання московської мови до всіх немосковських школах України. Програму навчання московської мови та літератури маємо поширяти. Появляться спеціальні підручники та видання творів класичного письменства для українських дітей. Робити заходи, щоб приготувати потрібний учительський персонал.

„Правда“ з 21. IV. повідомляє з Вірменії, що навчання московської мови визнано там зовнішнє. Республіка буде мусити запровадити навчання московської мови у вірменських і всіх інших немосковських школах. В Єревані улажено курси для приготування 960-ох учителів. Московські педагогічні інститути повста-

нуть в Єревані й Ленінakanі. У вірменських державних університеті відкриють трирічні курси московської мови і письменства. „Правда“ з 23. квітня подає, що на навчання московської мови в Грузії звернуть особливу увагу, бо ця мова служить до зв'язку з великим московським народом... Рівночасно московська преса подає дуже багато відомостей про боротьбу проти примусового навчання московської мови не лише в союзних республіках, а і в автономних республіках самої РСФСР. Асиміляторські зусилля московського уряду збільшують аналіфазетизм не лише по чужонаціональних землях, але і в самій Московщині, відкидаючи забирати учителів для москвощення цих земель.

(Офінор).

Словаки домагаються окремих частин

У ЧЕХОСЛОВАЦЬКОМУ ВІЙСЬКУ.

Підчас дискусії над новими законопроектами про військову службу промовляв у праському парламенті в імені словаків Гашик. Він

видвигнув домагання окремих словацьких полків зі словацькою командою, окремої військової адміністрації, військової академії і т. п.

— Та що ж сталося, пані Ніно?... Чи може мені не вільно про це знати?

— Вам я скажу... але не можу приступити до тієї справи... так розхвилювала мене поведінка того молодого...

— Але ж я знаю Славка: він вихований... асимілий...

Я чомусь мимохіть взяв в оборону свого побратима, представника „сильного полу“.

— І я так думала. Але на цей раз він поведився, як сільський парубок...

— Ну, це вже і для мене цікаве...

— Він досить часто заходив до мене й-ж знаєте: я люблю молодість... Від деякого часу я помітила, що він став якось так особливо залицятися до мене... То руку затримає у своїй руці... то доторкнеться рамені. Я зношала ці його простяцькі забаганки... Записувала на рахунок його молодості... все-ж він був симпатичний хлопчина. А сьогодні це вже всерх нестакту... Сиділи на отомані... Розповідав про останні легкоатлетичні змагання. Нагло каже мені: „А попробуйте, пані добродійко, які я маю біцепси?“ і каблучкою зігнув руку. Я доторкнулася до його справді залізних м'язів. Тоді він раптом обняв мене одною рукою за стан, а другою вище... і намагався цілувати... мене! Та ж я йому маюмо можу бути!

— Ну, скажім, тільки сестро — дипломатично почав я, стараючися цим зм'якшити обурення моєї симпатичної господині.

— Це неважко. Я старша від нього... і чого хоче від мене той смарк...?

Розуміється, на таке питання я не наважусь відповідати. Спробував обернути все в жарт:

— Я й не думав, що Славко такий гарячий... Звичайно ті спортсмени холодні, як риби. А цей, бачте, мурин! Молоде, зелене... не беріть цього всього так трагічно, пані Ніно.

— Та воно не трагічне, а комічне. Але я такого простяцтва знести не можу... і того парубка не бажано більше бачити у себе...

Мої поточили білу горностаєву мантію і вона почала світити чорними плямами. Ревними слізами цяпотіли дахи. Корчилася підстаркувата зима в смертельних конвульсіях. А нарешті одного теплого ранку й зовсім скопала.

Розбрикалися випущені на волю весняні вітри. Жадібно повипивали води, висушили землю. І нарешті прихід весни оголосили офіційно афішами, на яких стояло: „Сокіа-Гасмоней“, перший весняний товариський матч“ і т. д.

Знаючи, що пані Ніна любила такі змагання, я зайшов до неї запропонувати своє товариство — „льожу“.

Покійка Міля заявила мені ще в снігах, що „пані болить голова... пані в ліжку“, але я таки казав сповістити господиню про мій прихід.

За той короткий час, поки Міля пішла до кимнати, я чомусь подумав про Славка Забріного. Про інцидент і дивно вже забув, як і про самого його спричинника. Одне, що взнав Славко вніздив на студії, а друге — таки дійсно я його більше не зустрічав у сальонах пані Ніни: вона дотримала своєї постанови. Тепер же він уже деякий час перебував дома. а

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Ч. 99. Середа, 16 (4) травня 1888.

СМЕРТЬ ЯКОВА ГОЛОВАЦЬКОГО.

„Діло“ подає з Вільня вістку про те, що 13-го травня 1888 вмер там Янів Головацький, колишній товариш Маріяна Шашкевича, від 1848 до 1887 р. професор української мови й літератури у львівському університеті, від 1888 аж до смерті предсідник вильняської археографічної комісії для розгляду давніх актів.

АВСТРО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ.

В політичному огляді: „Кельніша Цайтунг“ так пише про військові відносини в Росії та Австрії: Хте пильно слідкує за австро-російськими відносинами, той мусів додати факт, що в Росії легковажать собі воєнну силу Австрії, а в Австрії знову перецінюють силу Росії. Як Росія не хоче приступити до вирішення східного питання, то робить це лиш з уваги на німецьку армію, як це доказують військові та дипломатичні погляди. Але це погляд, що може вжити відбитися на Росії. Росія не хоче додати поступу, який зробила австрійська армія від 1866 р., бо на чолі генерального штабу в Росії стоїть ген. Драгомиров, котрий в 1866 р. був у пруській головній квартирі і забіг до нині своє упередження до австрійської армії. Таке саме упередження мав і мас ген. Фельдман, довголітній російський військовий аташе в Берліні, що тепер в російському генеральному штабі грає велику роль. З другого боку важко зрозуміти, чому в Австрії перецінюють російську армію.

„ІНСТРУКЦІЯ ДЛЯ ФРИЗІЄРА“.

В новинці під таким наголовком: „Шведський король Оскар заїхав у своїй подорожі вже до Америк. Там прикидає він фризiera, а коли той який незручно брався до виконання своїх функцій, бо ще ніколи не мав під своїми ніжками королівської голови, король відізвався до нього: Не робіть собі багато клопоту, стрижіть мене при помочі „ліберте, егаліте е фрaternіте“.

НОВА КНИЖКА
БІБЛІОТЕКИ
„Д І Л О“

ОЛЕНА ЦЕГЕЛЬСЬКА

ГАНУСЬКА ЙДЕ ДО МІСТА

ПОВІСТЬ.

184 СТОРІНОК.

ЦІНА 2.50 ЗОЛ.

„Історія сільської дівчини, що стає по нею. Трусливаць у „сезоні“. Запах нафти великопанських перфум...“

ЗАМОВЛЯТИ: „Діло“, Львів, Ринок 10 або у всіх книгарнях

завтра мав виступати у футбольному метчі. І пані Ніна, коли тільки піде на метчі, то побачить його, а може доведеться їм і зустрітись. Яка-ж буде ця зустріч?

Мої думки перебіла Міля:

— Пані прохають вибачити, що мусити прийняти пана у спальні. Але пані хорі! Прощу ласкаво....

Пані Ніна у барвистім нитайським халаті напів сиділа, напів лежала в ліжку.

— Вибачайте, що я вас так приймаю, але ви немов би свій...

Усміхалася до мене. На хору зовсім не мала: рум'яна, очі веселі. Мабуть якась дівчина хороша — мігрена чи щось подібне: а ти може попросту „настрій“.

— Розумію, розумію. Що з вами, пані Ніно? Вмирати збираєтеся?

— Щось нездужаю... але це вже мине...

— А я оце прийшов до вас із пропозицією: може ми завтра пішамо на метчі?

На моє здивування, пані Ніна охоче і спокійно погодилася. Я вже збирався відходити, як пані Ніна мене затримала:

— Чекайте. Міля дасть нам солодкого року... какао... побалакаємо трохи...

На дзвінок вийшла покоївка, а за декілька хвилин уже повернулася з такою:

Пані Ніна командує:

— Підсуньте, Мілю, ближче до мене той стілець... Панові поставте горничну з того боку. — Мені сюди... О... так, добре. Тоді можете йти.

(Далі буде)

Алькоголізм стелить ліжку сухот...

Сторінка без політики.

Помста Будди.

У глибині Індії є ще оподаліні вигідних державних доріг чимало непрохідних гу-щавин і пралісів, сповитих дивними тай-нами-легендами про казочні скарби, розмі-щені у старовинних святинях. Іноді євро-пейські мандрівники намагаються проки-нути таку гушавину і прослідити тайни Індусь-ких святинь. Найчастіше такі виправи-кінчаються невдачами. Про одну з таких ви-прав, яка мало що не закінчилася трагічно, оповідає один із дієвих осіб тієї виправи Джон Герді.

Немало я здивувався, коли зайшовши до ве-личкого голю гостиниці в Пенангу застав там його приятеля Фреда Тров'єра. При ньому бу-ла оригінальна декорація — майже порожня пляшка віскі і шклянчик, в якій не було ні краплі содової води. Він сидів з розбурканою чуприною і шклянизи очима.

СКАРБ У ДЖУНГЛІ.

Коли я поздоровив його, він спершу види-вився на мене, відтак його очі блиснули і він відскочивши з місця кинувся мені в обійми.

— Небо післало мені тебе — вигукував він захоплений.

— Що тобі трапилося? Потребуєш грошей? — запитав я і визволилася при тім з його обій-мів.

— Грошей? Ні, тебе я потребую! Ти мусиш іти зі мною.

— Куди, якщо можна запитати?

— Забудемо скарб — заявив він розраду-ваний, не відповідаючи безпосередньо на мої питання.

Імовірно якась нова думка гідна Фреда. Проте я почав слухати зацікавлений його опові-дання. А він оповідав захоплений, що в одній старій святині, яка міститься десь у глибоких джунглях Індокитаю, можна знайти казочні скарби, в істинування дороговці, неімовірної величини дорогих каменів я теж не вірив. Гляжки подорож, у незвідоме приманувала мене. Бажання пережити пригоду жажда побачити те, чого ще ніхто не бачив, лучила нас справді зі собою. Фред так довго гуляв із сином одного Індуського князя, доки той не виявив йому тайни.

Непромакальні плащі

Краєві і заграничні від 12-90 зол.
поручас ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

ЗІ ШКИЦАМИ КРІЗЬ ПРАЛІС.

Два дні пізніше вийшли ми до Сінгапуру і відтак знову по двох днях до Кольону. Відти знову ж вийшли ми до Пиемпену, головного міста Камбоджі, положеного над Меконгом. Там поробили ми останні підготування до подо-рожі. До Конгу положеного на далекій півночі тієї провінції, майже над кордоном Сіаму, ви-їхати ми з анімітами на ослах. Далі мусіли ми вже самі пробиватися.

Без більших пригод добилися ми до Конгу. Щойно там почалися труднощі. Нариси карти, що їх Фред мав зі собою, виявилися дуже не-точні і найважніше — поведінка туземців казу-вала нам різко на те, що ми не можемо надіятися від них ніякої допомоги, особливо тоді, якби вони відкрили наш шлях.

Між Меконгом та його допливом Біліні простяглися Індійські запалінені пропасницію мочаруваті ліси, в яких аж роїлося від зловон-них гадюк. Також і тигри не були там ніякою не-відомістю. Та саме в тії найглибшій і найдик-шій закутій лежала десь стара сватиня. Нам не залишалося нічого іншого, як іти навмання крізь гушавину, кермуючись далі неточними на-рисами.

Чергового дня, коли ми опинилися в непро-хідній гушавині лісу і коли здавалося, що вже не зможемо поступити вперед, знайшли ми шлях, зарослу дорогою-стежку. Ми пішли нею. Під нею стрінули ми десь людину, буддій-ського священника, якого гострокімості жовта шапка казувала на жорстко високу рапу. Він озирнувся на нас недовірно і почав кинувати слова й за чим.

ПЕРЕСТІ РОГА.

— Ми є дощидниками природи — брехав Фред безлічно — і хочемо дістатися до Уайну.

— А, то ви сильно накладеєте, панове — замітив будист по короткій надумі. — Ви по-винні радше держатися корита Меконгу.

— Так, але не маємо човна і крім цього хотіли ми знати ще деякі рідкі роди рослин.

— Тут можете знайти лиш пропасницю і помсту Будди, якщо ви скаламучете його спокій.

Цими словами жрець переконував нас, що ми на добрій дорозі.

— Чим же непокоїмо Будду, коли ми лиш рідкі рослини шукаємо і збираємо. Невже тут є якісь святощі, чи святі місця, яких не можна переступити?

— О, ні, — відповів жрець сміючись — але Будда є скрізь і коли жось непокоїть спокій неторкненої досі природи, непокоїть теж таким чином і його самого.

Коли ми приобіщали, що підемо далі про-стою дорогою до Уайну, жрець запросив нас на скромну вечерю і нічліг. І справді найближчого ранку ми змінили напрям, але тільки на те, щоб небаком завернути знову на зарослий шлях. Пізно пополудні праліс раптом урвався, з'яси-ло світло і ми станули на площі, на якій не було вже високих дерев, лиш кущі. По середині сто-яло щось гейби велитенський лев-чоловік із безчисленними ногами і дико вишкіреними зу-бам, імовірно вирубаними зі скали. На сторожі тієї дивовидної будови стояли два могутні ка-м'яні слони.

ВІЧ-НА-ВІЧ ІЗ БОГОМ.

Обережно підступили ми ближче і відкрили раптом за статуєю якийсь імовірно від ку-дись у глибину. Ми не хотіли один перед одним виявити острах і неясне почуття непевності і тому завагавшись лиш хвилину, ми ввійшли в коридор. По 20 хвилинах ми могли бути на яких 5 м. під землею — наш коридор розгалу-жувався в різні бічні ходи. Ми пішли одним із коридорів до просторої салі-голю з прегарними коломнами. Все тут задержалося ще в здоро-вому стані, але ніде не було ні сліду з тих скарбів, що про них Фред говорив. Переполо-шені почали ми давати блукати по бічних сходах, коли раптом станули очаровані небувалим ви-дом.

БУДДА З ТУРКУСОВИМИ ОЧИМА.

Перед нами стояла велика-величезна статуя Будди. Очі статуї творили великі як пастук туркуси, на ризи складалося безліч прегарних смарагдів, перетиканих чистими, блискучими діамантами. Біля витягненого рамени бога сто-яв жертвник, на якому лежав неімовірно вели-кий, червоний як кров рубін.

Фред підійшов обхоплений гарячкою ближ-че, станув на цоколі і наблизився до жертвника.

Я все ще стояв при вході очарований, коли раптом мені адалося, що статую пройшли гейби непомітні дрижки. І саме в тому менті я побачив, як простягаєне рамя Будди почало рухатися і грозило, що звалить Фреда в обій-мах. Я скрикнув пронизливо. Несамовитий го-мах пішов по святині, адалося, що сотні де-монів почали раптом сміятися і я на секунду наче задревів зі страху. Відтак а скочив на ступні і майже в останній секунді встромив свій важкий кріс між кадов і рамя таємничого бога.

Фред був у тії хвилині такий зацікавлений скарбами, що не заперітив ніякої небезпеки. Він зорієнтувався щойно тоді, коли праве рамя Будди його схопило і придало до статуї.

Мені адалося, що я чув, як його кости тріщали і я вважав його вже за страченого. Та я мимоволі стримав головне рамя, яке було би Фреда задалося на смерть і друге рамя могло його лиш сильно схопити.

Довгі, як вічність години проминули, заки я успів чортівський механізм відкрити і зруйну-вати, щоб визволити приятеля з жахливих обій-мів.

Ще один останній погляд кинули ми на грі-зну ситуацію, яка нагнала на нас такого страху і яка далі погрожувала різними несамовитими тайнами і без ніяких скарбів пустилися в пово-ротну дорогу, щастині, що нам адала ціло вда-лося з цієї жалепи вийти.

Американські дебютантки на англ. дворі.

Саме цього тижня почалося представован-ня „дебютанток“, аніжеть таких пань, що в перший раз приймають на англійським королів-ським дворі. Цього року ан. повали привілей-ним досі користувалися американки. Доу представляли англійському королеві й королеві найбільшу скількість американок. Їх скількість давала більше число, як усіх інших чужинок разом узятих. Це пояснювали тим, що амери-канки, з усіх жінок світу, не рахуючи англійок, проявляють найбільше охоти достати-ся на англійський, королівський двор. Кожного року йдуть дм. канцелярню сенату, мнстер-ство закордонних справ засилювали прохання молодих американок, які хотіли конче опинити-ся на офіційній прийнятті англійського двору. Скількість таких кандидаток аснжала кожного року цифру 300 осіб, із тих трьох тисяч виби-рали 300 і щойно з тої останньої скількості ви-бирали ще 30 молодих американок, які мали те щастя, що представлялися на англійському ко-ролівському дворі.

Остаточний вибір дебютанток завжди пере-водив американський посол у Лондоні. Тепе-рішній посол Кеннеді відомий зі своїх тверди демократичних переконань і з відомої історії з короткими штанами і шовковими панчохами, рішав зіврати з дотеперішньої практикою. В листі до одного зі сенаторів у Вашингтоні пише він, що не думає зовсім вибрати кандидаток зпоміж тисяч, яких він зовсім не знає. Він рі-шуче не хоче кермуватися протекціями і пору-чальними листами. Це протівиться рішуче його демократичним засадам.

Тому від цього року будуть представляти англійському королеві й королеві тільки тих американок, які постійно живуть в Англії, а ува-ги на те, що вони є членами родин американ-ських урядових осіб і представників.

Цього року між дебютантками буде всього сім американок і в тому... дві дочки америан-ського посла Кеннеді.

Життя або зір.

Цілу Америку хвилює саме тепер справа п'ятиденного немозлати Елен, Едити Колса, яку, як каже американська прилюдна опінія, са-ма мати засудила на смерть.

У дитинки витворилася якась небезпечн пухлина в околиці мозку. На думку лікарів смерть неминуча, якщо тієї пухлини не аможуть у найближчих днях усунути. Та операція, яку при цій нагоді мусять перевести, грозиць іншим нещастям: дитина осаміє на ціле життя.

Батько й мати не годяться на операцію. Во-ни воліють бачити дочечку мертвою, лиш не слі-пу. Прилюдна опінія Америки розділилася. Ди-тичка лежить в Герфіл-Парк дстала сотні-тисячі листів і телеграм. Автори тих листів і телеграм обурюються і різко виступають проти цього „найдивовиднішого“ — як вони кажуть, — злочину супроти безпомічної і нещасної дити-ни. Багато а них домагається, щоб операцію перевели навіть у супереч волі батьків.

Як подляють останні листи, мати буцімто уступила під натиском загальної думки і пого-дилася на операцію, яку небаком мають пере-вести.

3. ПЕРЕШКОДАМИ.

Зоря — Україна 1. 5 3:2 (1:1). Хвилюючіше на змаганнях України — Польща, виступати. Дві мотобіди наші: мотобіди забили на 100.

що не можна було ставитися до них 22-ох хвилин на гриші „бесіди“. Коли говорити про самих авторів, то перше слово належить беззаперечно Зорі. Символічна роліска дружина доказала, що праця над собою не йде на маре та що праця ця може принести в авторів перемогу навіть над суворим двома кінцями анішим. Одна лиш поросторога: добрі висліди не повинні завести дружину в сліпий ауток самоопити. Головно тепер, напередодні П ринальних змагань, як мистецтво Ціліни. Ворота для Зорі адобути: Вадж, Гарбачевський і Крушельницький, для України Зубач і Якимів. Судити добре н. Терлецький.

ПОЛЬСЬКА ДЕРЖАВНА ЛІГА.

ЛЬВІВ. Погонь — Варта 1:1 (1:0). Погонь мала перевагу в 1. половині, Варта у П. Погонь виступала до цих змагань з молодими нападниками Восніном, Павлом і Дресером. У Погоні найкраща оборона тріада і Сушара в помочі. Ворота для Погоні добув Волинці, для Варти Казьморав. Глядачів к. 6.000.

КРАКІВ. Висла — Рух 3:1 (1:1). Перша поразка Руху у цюгорівній мистецтвій команді.

ХОЖІВ. А. Н. С. — Кракові 5:1 (0:0). До погрому Кракові прилучилися між іншим його власний, слабкий того дня напад, що не зміг зменшити поразки.

ВАРШАВА. Варшавська — Сьміглі 6:2 (2:2). Забухана перемога Варшавської, хоч у надто високому відношенні.

ЛОДЗЬ. ЛКС — Польонія 3:2 (1:0). Нерішена гра, що відвернула хід гри.

В чиболі веде для Рух (пункти 3:2), 2) Погонь (7:3), 3) Варшавська (6:4), 4) АКС (5:3), 5) Варта (5:3), 6) Кракові (5:3) 7) ЛКС (5:3), 8) Висла (5:3), 9) Сьміглі (2:8), 10) Польонія (2:8).

ЧЕСЬКА ДЕРЖАВНА ЛІГА

ПРАГА. 15. 5. Шл. Острава — Вікторія Палаць 1:0; Славія — Братислава 3:0; Парубиці — Кладно 4:1; Вікторія Жижков — Простеїов 3:1.

МІЖДЕРЖАВНІ ЗМАГАННЯ.

БЕРЛІН. Англія — Німеччина 6:3 (4:2). В прями 110.000 глядачів репрезентатія Англії перемогла в євботу репрезентатію Німеччини, у склад якої входили лише 6. австр. змагуні Поесер.

БЕРЛІН. Астон Віль — П. репрезентатія Німеччини 3:2 (1:1). 100.000 глядачів було свідками гарної гри обидвох суперників у дотілю. У П. нім. репрезентатії виступало багато 6. австрійських змагунів.

БУДАПЕШТ. Репрезентатія Мадлящини — Вулвергемптон 0:0. Заванта боротьба посилчалася нерішеною.

ПАРІЖ. Престон — Расінг 4:2. Переможець чаші Англії переміг паризький Расінг без труда.

МІЛАН. Італія — Бельгія 6:1 (2:1). Італійці виграли на цих міждержавних змаганнях змагунів форму.

одні із них зможе проявити свій справжній талант, ніж коли буде їх малювати тільки сто або десять.

На нашій виставі самоуків є деякі образи, які можна із приємністю повісити у своїй кімнаті, саме з думкою про той дитячий погляд на світ, який виходить природніше у дітей природи, ніж у мистців, змучених мистецтвом, які пробують удавати найвищих, шукати найвищих між публікою.

М. Р.

Комунікат.

Президія Народної Організації Українців міста Львова зобов'язує свої діяльність активі, як також усіх своїх членів, припинувати впису дітей до Рідної Школи в часі між 16-им і 17-им травня ц. р.

Президія

Народної Організації Українців м. Львова

Скарги української меншини в Румунії.

Центральне Бюро меншини спрямувало до Ради Ліги Націй як інформацію повідомлення про положення української меншини в Румунії. Іде — як читаємо в „Журналі де Женев“ — про „жест з Чернівців, головного міста Буковини, оголошений у „Ділі“, найбільшим українським щоденником в Польщі. В нім говориться про тяжке становище, в якому перебуває ця меншина, що всеж дуже приваблива до Румунії. Українську мову вигнано зі школи і церкви, не кажучи про урядові установи. Державних урядовців, що наважуються говорити по українськи, негайно звільнюють. Ув'язнюють і засуджують на роки в'язниці за пісню, за читання українського ридання та навіть за ношення вишиваної українським узором сорочки“.

Повніше повідомлення появилося у „Журналі де Женев“ та в інших женецьких і закордонних часописах.

Правдива Карльсбадська сім'я є добрим дискусійним заходом при знаходженні рішень.

З польських справ.

Консолідація на мертвій точці.

Після останнього руху в Озоні та після катонської промови віцепрем'єра Квятковського, який затихло. Консервативний „Час“ твердить, що справа польської консолідації знайшла на мертвій точці. На думку консерватистів, якщо справді хочеться рушити з мертвої точки справу польського національного об'єднання „треба передовсім припинити“ вживання наклепування до об'єднання, треба вибрати собі з голови спробу організувати громадянство в одну чи більшу групу, треба перестати омановати себе, що тепер може довести до якихнебудь вислідів розмови при круглому столі партій чи людей доброї волі“.

На це — каже „Час“ може прийти пора щойно тоді, коли будуть зrealізовані постулати, яких „потреба дозріла вже і в громадянстві і мабуть у всіх політичних середовищах, і внаслідок того, що має у своїх руках ініціативу та право рішення“. Ці постулати такі: створити уряд з виразним політичним обличчям, авторитетним, сильним, що не схилився одночасно на бік кількох соціально-політичних доктрин; перевести зміну виборчої організації до законодавчих тіл; розвинути та перевести самоуправління вибори без адміністративного натиску; поставити на реальному ґрунті справу життєвої еміграції та збільшення поглядів від їх фінансової переваги та културних впливів; проголосити політичну амністію та акції устатити т. зв. українську програму.

По широкому світі.

Перувійський уряд визнає суверенну владу Італії над Абіссінією.

Чілійський міністр закорд. справ вийшов з командантами армії та м'яриарки до Бразилії з офіційною візитою.

Французький уряд мабуть зліздить закон про 40-годинний тиждень праці, дозволяючи за додатковою винагородою працювати тижнево 5 годин більше.

У Бразилії арештовано генерала Панталео Дессоа та кількох інших поодиноків інтегралістів.

МОРШИН-ЖИВЕЦЬ

Найсильніший живець гірких вод.

Дешевий сезон: травень — червень.

Інформації: Уперед живця і всі станиці „Орбісу“.

Таємна смерть прокуратора кийівської військової округи

Совітська преса повідомляє, що 24. IV, згину кийівський військовий прокуратор А. А. Калашин. Він народився в 1900 р., в 1919 р. вступив до комуністичної партії і від того часу служив без перерви в РККА. Від 1937 р. він був прокуратором і завзято вів боротьбу проти ворогів

З огляду на те, що совітська преса подає звичайно ближчі відомості про смерть визначних людей, мовчанка в цій справі дуже красномовна і вказує на те, що пильного прокуратора вбили. Таку думку висловлює й європейська преса. (Офінор).

Вистава малярів самоуків.

Асоціація Незалежних Українських Мистців у Львові відкрила оригінальну виставу: вона зібрала образи на рисунку наших шістьох самоуків із різних закутків наших земель і показала їх публіці зовсім таксамо, як твори професійних мистців. На таку виставу різні П відвідувачі можуть дивитися інакшим оком. Мистецтвознавці мають матеріал порівнювати свідому, технічно підготовану творчість із плодами наївної, самозривної Музи. Меценати чи попросту опікуни та прихильники мистецтва можуть серед виставлених праць шукати ознак таланту, що його слід було розвинути або тільки зберегти. Неодні із аматорів малярських вистав — із таких, що не раз шукає для свого ока естетичного враження, сконцесовано в рамках або образу на стіні своєї кімнати — може поставити собі питання, чим різниться така творча самоуків від вартісних творів уже відомих мистців.

Це останнє питання для нас найцікавіше, бо на нього нелегко відповідь можуть дати самі мистці, свідомі свого діла, що дістають суперників у самоуках, і самі мистецтвознавці.

Відомо, що після війни у Парижі, серед боротьби перехресних напруг, зросло зацікавлення самородними малярами з якнайнижчих соціальних клас, що не знають нічого про малярські теорії ні про будьякі технічні методи малювання. Величезний успіх такого самоука, як Анрі Руссо та ранніх творів Утріла, ілюструє деяких теоретиків і колекціонерів вишукувати самоуків, вихваляючи в їх плодах престоуту та оригінальність. Слава Гогена, що він не вчився малювати, а проявив свій геній безпосередньо, не була єдиною захопотою до такої Ідеї, яка доречі принесла чимало гроша продавцям і рекламистам таких нових, іще неперізнаних „геніїв“. Турецький селянин Андре Геран, що зробив свою виставу в Парижі 1921 року, хоч ніде не вчився малювати, доступи такої честі, що його вибрали навіть членом офіційного „Осіннього Салону“.

Приказав талановитих, навіть геніальних самоуків у малярстві, музиці та літературі ві-

домі. Самоуки завжди визначаються тою дитячою наївністю, за якою так шукать сучасні звелічники „примітивів“; деякі з них незвичайно хутко засвоюють собі технічні засоби професіоналів і свідомо відтворюють від своєї першої стадії. Такий „попст“ може бути однаково доказом розвитку таланту, як і його занепаду. Соловий краще співає від папуги, яка часом добре наслідує голос вищої породи — людини.

З мистецького твору не завжди можна пізнати, чи його автор — освічений, чи ні, чи він свідомий своїх засобів чи несвідомий. Коли ж приходить доба, в якій свідомі творці наслідують засоби найвищих простих душ, дітей або навіть божевільних, помилитися можна дуже легко: свідому або несвідому примітивність можна назвати „незвичайною“ і справді оригінальний твір можна вважати дивовижною бездарністю. Тому, що майже кожний може навчитися малювати та грати на фортепіані, як учить писати, на світі є тепер сотні тисяч малярів. Більшість із них наслідують вже готові зразки і через те не дає нічого нового, навіть пересічної мистецької вартості. Та з того впадає, що самоуком, які не наслідують нікого, впадає дати щось трохи „цікавіше“ ба „свіжіше“ від совісно викінчених образків приємних для ока, дехто робить зовсім фальшивий висновок: завертаймо до примітивів. Чи ми назвемо примітивів „широю наївністю“, „безпосередністю“, „свіжістю, враження“ або „стихійним виявом людського я“ — це не змінить суті справи; примітивні таксамо повторюють уже готові, давніші, кращі зразки, як диліомовані студенти Мистецьких Академій.

Факт, що образки одного із сільських самоуків, які можемо оглядати на останній виставі А. Н. У. М. — продавав одні із наших мистців у Парижі з успіхом за добру ціну, може бути доказом двох явищ водночас: що мистецтвознавці затратили критерії оригінальності і що між нашими самоуками є не менші таланти, як на чужині. Коли тисячі самоуків будуть малювати, тоді є більша надія, що бодай

Державний секретар Злучених Держав

посередничить між Англією та Мексиком.

Американський державний секретар піднявся посередництва між Мексиком і Англією. Він змагає до компромісової ліквідації конфлікту і не допустити до того, щоб обидві держави остаточно зірвали взаємини між собою.

БРИТИЙСЬКИЙ ПОСОЛ ВИХАВ З МЕКСИКУ.

Бритійський посол у Мексику дістав з Лондону приказ до двох днів виїхати з посольства. Він вернеться до Лондону через Нью Йорк.

Франко-італійські переговори.

Французько-італійські розмови йдуть в атмосфері великої сердечності. Вони торкаються інтересів обох держав на Середземному Морі, на Близькому Сході і в північній та східній Африці. В римських колах уважають, що тепер, по ліквідації абіссинської справи в Женеві, доведуть ці розмови до бажаних вислідів.

Деякі французькі часописи звертають увагу, що тепуєнська промова Мусоліні не вплине корисно на хід франко-італійських переговорів в еспанській справі.

Французький шарже д'афер у Римі мабуть попросить у мін. Чініа деяких вияснень у справі промови Мусоліні.

Японці перетягли монгольську залізницю.

ПАНІЧНИЙ ВІДВОРОТ КИТАЙЦІВ.

Як подають з японських офіційних джерел, японська офензива в Шантуні розвивається скоро. Японські війська перейшли Жовту ріку і перетягли монгольську залізницю; китайці відступили у північ.

На схід від Сучав дійшли японці до монгольської залізниці ще в неділю рано. Ліве крило північної армії здобуло двірць у Сінанчен.

ЯПОНЦІ ОКРУЖИЛИ 400-ТИСЯЧНУ КИТАЙСЬКУ АРМІЮ.

З Токіо повідомляють: Підчас боїв за монгольську залізницю японці оточили під Сучов 400-тисячну китайську армію, що вийшла у великій небезпеці. Її командант утік літаком, воїни бороняться.

Кутузов був „клясово освідомлений“.

8 нагоди 125-ліття смерті московського генерала Кутузова, імя якого заучено з нещасливим для москалів боем над Бородиною, піднято „Ізвестія“ і „Правда“ обширні фейлетони з портретом генерала. „Правда“ заявляє, що „в серці московського народу все буде жити пам'ять про цього визначного стратега“, але й чужі наші СРСР згадають з приводу цього московського сина, що колиб Наполеон пішов був не на Москву, а на Україну, то вона мабуть здобула свою незалежність вже в початку минулого віку, тоді й історія цілої Європи мала б цілком інший хід. Про стратегічні здібності Кутузова в Європі мають пізнам іншу думку ніж у Мос-

кві. Один визначний німецький шоденник пише, що зовсім не Кутузов а Барклай де Толі звавив Наполеона вглиб Московщини. „Ізвестія“ величають ще більше соціальні заслуги Кутузова. Відносини між ним і Олександром І. представлені на візір відносин між Дибенком і Миколою ІІ. В європейських політичних відносинах Кутузов виявляв також незвичайну „клясову свідомість“. Він не хотів брати участі в бою під Аустераймом тому, що „не хотів проливати кров“ московського народу в інтересах лондонських купців обиджених на Наполеона та за нікчемних німецьких князів...“

Загальні Збори Галицької Каси Ощадності.

Найважливіша і найстарша фінансова установа в краю, Галицька Каса Ощадності відбула дня 11. травня ц. р. свої річні 94. Загальні Збори, які відкрив голова Відділу цього товариства д-р Й. Бжезький. На вступі він зазначив, що цього річні збори відбуваються напередодні роковин смерті І. Маршала Йосифа Пілсудського та візав зібраних, щоб вшанували його пам'ять однохвилинною мовчанкою. З черги помянув всіх померлих, а між ними й наших земляків, дир. Миколу Заячківського, о. кан. Олексу Писецького та б. президента суду Адольфа Червінського.

Опісля представив зібраним нового делегата уряду при Г. К. О. в Міністерстві фінансових справ п. Шуладжінського. З черги предсиди віддав голос дир. Л. Маковському, який сказав звіт з діяльності Г. К. О. та низкою чисел виказав, що у звітному році 1937 установа вступила у нову стадію комерційного розвитку. Дир. Маковський ствердив, що минулий рік 1937 є продовженням минулорічного перелому в нашій господарській ментальності, а гаслом цього перелому було: покинати з панічністю та з вірою в автоматичний поворот доброї конюнктури, без власного зусилля. Додаткові признаки минулого року були: поглиблення свідомості про konieczність господарського чину, і про konieczність пригноблення нових метод у нових ситуаціях, визначний аріст продукції, спокій на валютному відтинку й ощадністевих вкадок, приріст нових ощадністей, поправа плавності грошево-капітального ринку, а передовсім великого зусилля держави створити осередню промислову округу. Але цим корисним проявам товаришини заплутана міжнародна ситуація, слабкі висліди приватних починів, брак вкладкової експансії і т. п.

Рік 1937 був роком напруженої праці, бо поза ліквідуванням наслідків кризи, зросло заповнення капіталів. спочинене господар-

ським оживленням краю, та поруч дуже важливої реорганізаційної праці над статутом переміни Г. К. О. на Центральну Касу Ощадності. Дир. Маковський представив з черги фінансовий стан установи.

Наші фінансові оборотові капітали зросли на 3 міль. зол., в тому ощадністей вкладки на 18 міль. зол. і власні капітали на 1 міль. зол.; структура вкладок поправилася, появилася нова позиція серед оборотових капіталів, себто ласкати Г. К. О., плавність була добра, з кредитів у Польському Банку ми не користали. Ми порушили сильно відділ вартостевих паперів, так для клієнтів, як теж і для себе, яких стан у році 1937 зріс на 1.9 міль. зол. Ми ввели чеківі рахунки та відділ інкаса векселів. Ми osiąгнули поправу платності клієнтів у всіх кредитових ділянках: заскаржені векселі впали на 44%, операційна вкладка перейшла 1 міль. зол., а чистий зиск 319 тис. зол. Ми поробили значні відписи, а саме: на резерву сумнівних належностей 215 тисяч зол., на зменшення з балансу в попередніх роках залигаючих відсотків 90 тисяч зол. та на відписи на втрату, спричинену довжиками 354 тис. зол.

Дня 3. березня ц. р. Сейм, а дня 23. ц. місяця Севат ухвалив статут про перетворення Г. К. О. в Ц. К. О.

Цей закон проголосили в деннику законів Р. П. ч. 29, поз. 256 з дня 28. квітня 1938 року стіттею, що надає Центральній Касі Ощадності право емісії комунальних облігацій, а це на основі позичок, які уділено самоуправним союзам, підприємствам і заведенням.

Ц. К. О. крім виконання всіх своїх дотерішніх функцій має бути фінансовою центрелею для Галицьких Кас Ощадності. Вона матиме публично правний характер, ощадністей книжечки її емісії матимуть заперуку Державного Скарбу. Власні капітали Г. К. О., що виносить під цю пору 5,700,000 зол. перейдуть на нову установу і побільшаться на 2

міль. зол. уділами Комунальних Кас Ощадності та Самоурядів. Загально дасть це власних вприталів коло 8 міль. зол.

Проект статуту Ц. К. О. є вже готовий і правдоподібно буде проголошений восени. Новий обсяг діяння забезпечить Ц. К. О. дуже важливу роллю в господарському житті краю, причинить дуже до його активності та до розвитку кредиту.

Звідомлення Ревізійної Комісії зложив і вступив до сенату сен. Децикевича апеляційний суддя д-р Блюх, після чого одностайно затверджено замкнення рахунків за рік 1937 та уділено абсолюторії управі Г. К. О. Чистий зиск у сумі 319,000 зол. поділено в такий спосіб: на резервний фонд 160,000 зол., на ювілейний фонд 100,000 зол., на добродійні цілі 49,000 зол., а на фонд О. Н. 10,000 зол.

Свячене у Львові.

СВЯЧЕНЕ В „УКРАЇНСЬКІЙ БЕСІДІ“.

Нарід, котрий перебув багато лиха на цьому віку, багато злоби та лихоліття, що бачив не раз уже, як в руїну і попід обертався віком його доробок, що видержав і найгірші орди татарські та всі їх пережив, — такий нарід заготований і не паде так швидко духом навіть на важких ударах. Річ проста, чому. Бо він вірить і в щому глибоко переконаний, що переживе все щасливо та винесе з усього на будуче багато розуму й досвіду. Таку віру дозволяють мати спільні інтереси і свята, м. ін. гарний випадок спільного свяченого, яке відбула поруч і наш установ у Львові також „Українська Бесіда“ своїх світлицях в Народньому Домі в суботу 14. ц. м. у вечірніх годинах. При доводі численного сходу товариства посвятили дари божі парох Ілленської церкви о. крил. Дамян Лопатинський і виголосив коротку промову, вказуючи на те божу віру й моральну підйому духа, котрої привічним джерелом є Воскресіння Христове. Після похитав привічних голоса „Української Бесіди“ проф. Володимир Тиховський. За святовим столом забирало слово кількох бесідників. Всамперед від Народньої Організації України Галицької діяльнич міста Львова промовив д. Роман Секела, який висловив віру у світ будучи українського народу при об'єднанні та згідних зусиллях всіх українців. Радик д. Іван Копач, який уміє дивитися на все критично, виголосив цікаву промову, якої всі слухачі уважно. А жвавий бесідник, яким є відомий адвокат і громадський д-р Михайло Волосин, виголосив оплескувану промову на зовсім оригінальну тему: про тих українських авторитетів, що є нині членами „Української Бесіди“, призначення і повагу авторитету адобув собі серед нас — бо серед нас важе не адобув (зате ласкше загубити!) та назвав деяких з теритетних привітц, неприхвильних і притетних. Відспіванням „Многая літа“ вшановано рідну державного скарбу п. Володимира Шторця, який вже 31 роком є господарем Товариства своєї обобки виконує з заможуванням. А закінченням всенационального гімну закінчили дійсно гарну імпрезу.

СВЯЧЕНЕ В НОВІМ ЗНЕСІННІ.

Українські установи в Новім Знесінні: талина „Просвіта“, Комітет Будова Церкви Захорова Р. Ш. уладили в неділю, 15-го ц. р. традиційне Свячене, а йому на славенням гостями, представниками українських установ та преси возав участь Пресовий Ілля посвятив місячний парох о. Харитон. Його Пресовий Ілля виголосив коротку промову. Пресовий Ілля виголосив коротку промову. Між численними промовами просвітським співак стрілецькі пісні. Свято закінчили вою п. Матковський, який в мові „Святи“ подякував зібраним за участь у святи.

СВЯЧЕНЕ НА ЗАМАРТИНОВІ.

У спільному свяченому, що його уладив минулу неділю читальний „Простець“ і „Святи“, взяло участь понад сто осіб. При був присутній Пресов, Никита, який та виголосив промову.

СВЯЧЕНЕ НА КЛЕПАРОВІ.

Українські товариства у Клепарові уладили проводом місячного парох о. Ілля Яценкова уладили теж в мірку спільне свячене. О. Яценків посвятив виголосив при цьому промову. Учасники представники українських установ та преси прийняли співак місячний хор. Після цього закінчили промовою о. Яценків і співаки національний гімн, а потім товариські забави.

3 дитячих імпрез.

НА СТРІЧУ ВЕСНІ...

Весняна ревія школи Р. Ш. ім. Бориса Грінченка в театрі „Річнородностей“.

Батьківський Комітет хлопчачої школи Р. Ш. ім. Бориса Грінченка влаштував в суботу, 14-го травня ц. р. в салі театру „Річнородностей“ весняну ревію п. н. „На стрічу весні“. На програму цієї дуже симпатичної імпреди склались продукції хлопчачого хору, хору садівничок, весняні рухові образи та народні танки. Хором проводив проф. Гр. Терлецький, що зібрав заслужені щирі оплески за свою працю та за спів своїх малих співаків. Хор учасниць курсу Дитячих Садків Р. Ш. відспівав під орудою того самого диригента веснянки „Ой ходить царенко“, „Мак“ і „Черчик“.

Велике захоплення серед публіки, викликали народні танки. П. Мажак мусів на вікрте домагання глядачів повторити „Козачка“. Не менший успіх мали його учениці та учні: загальнодобовся „Козачок-зірка“, що його відтанцювали хлопці, та „Козарок-Суходольський“ у виконанні Садівничок. Ці останні теж мусіли повторити свою продукцію.

Програму гарно доповнювали „Весняні рухові образи“ (учні V-ої класи) та Гаївки у виконанні Садівничок. І рухові образи і гаївки в укладі та сценічному виведенні проф. О. Суховерської.

Цілість зробила гарне враження, публіка — якої, на жаль, не було дуже багато, була задоволена. Те задоволення попри саму вдало задуману й гарно переведену імпреду, викликав особливо контакт з нашою молоддю та шкільною дітворою, якої життя, праця та осяги у тій праці не можуть бути для нікого з нас байдужні. об.

„ДЗЕЛЕНЬ — БОМ“.

Наші наймолодші діти мають, видно, велику симпатію серед громадянства, коли кожний їхній прилюдний виступ тішиться незвичайно великою фреквенцією публіки. Так було і на недільній імпреді, що її влаштувало Т-во „Українська Захоронка“ у Львові. Салю була вщерть виповнена не тільки рідною малю виконавців, але у перших рядах крісел бачили ми й поважних громадян, сердечних друзів маленької дітвори, що вважають побут між нею правдивим довідляєм.

І справді, „Дзелень - Бом“ — це була одна з кращих цьогорічних дитячих імпред. І хоча вона відбувалась у театрі, хоч діти виступали за сцени, то всеж це не було представлення і діти не пописувались акторською грою та не створювали вигадливих, нераз дуже штучних ситуацій, а просто бавилися, співали і виявляли себе широким природно. Не було між ними вибраних дітей, що то їх звичайно висувають у полисових ролях на чолю імпреди, не було панських ні бідних, але була одна велика, худувато згармонізована і щаслива громада, що їй на ім'я діти. Колиж додати, що недільна імпредза напевно не вимагала ні довгої томялої діти підготовки, що не надуживано дитячих спроможностей для досягнення зовнішніх ефектів, — то „Дзелень - Бом“ стояв під оглядом педагогічним зовсім на своєму місці.

Всі забави виконували діти вільно й живо, і почували себе в ролі котиків, пташків чи весняних квіток знаменито. Цікаво введена була дитяча поліська гаїлка у підготові учительки з Полісся та лемківська гаїлка, хоча, здається, протяжні їх мелодії були для малих дітей дещо за важкі. Також остання точка „качата і гусята“, хоча виконана справно, своїм чисто сценічним оформленням не дуже то підходила до характеру цілої імпреди, що мала за мету показати вільні дитячі забави на чистому повітрі.

З призначенням треба ствердити, що народний одяг всіх дітей був зразковий і це робило дуже естетичне та для цілості імпреди корисне враження.

Недільною імпредою дала „Українська Захоронка“ черговий доказ, що виховання молодшої української дітвори йде правильним шляхом, промощуванням невідомо невеликим гуртом ентузіастів дошкільної ідеї. М. П.

23 ПАЛЕСТИНСЬКИХ АРАБІВ ЗГІНУЛО В БОЮ З АНГЛІЙЦЯМИ.

У місцевості Акка (півні Палестина) діяло до гострої сутички між арабськими партизанами й англійським відділом, якому помагали італіанці.

Згинув 23-ох арабів та один англієць.

Обезпечуйтеся від нещасливих випадків!

14-го і 15-го ц. м. могли мешканці Львова й дальших околиць бачити на тлі синього неба кільканацяті літаків. Ці літаки брали участь у змаганнях, які організував варшавський Аероклуб, визначивши окružну трасу Варшава—Лодзь—Ченстохова—Катовиці—Сосновець—Краків—Тарнів—Рашів — Перемишль — Львів—Сокаль—Володимир В.—Люблин, щоб згадати тільки деякі місцевості. На ці змагання жертвувало поважний фонд Т-во „Повшехни Заклад Убезпечень Взаємних“, призначуючи гарну суму в часею акцією на першу нагороду.

Флія цього Т-ва працює у Львові у гарному будинку при вул. Мохнацького 14. Її управа возила львівських денників до Скинкова, щоб показати їм летуський майдан, разом з цілим його устаткуванням та організацією. При цій нагоді деякі журналісти мали нагоду проїхатися літаком понад містом.

При цій нагоді почули теж денникарі про різні роди обезпечень, які щораз більше розростаються. Тоді, як під небом, де ширяться летуни — нещасливих випадків щораз менше, на землі, де жити щораз тісніше і де машини грають щораз більшу роль — нещасливий випадок може трапитися кожному. Загальне Заведення Взаємних Обезпечень передовсім спеціалізується в обезпеченнях від стихійного лиха: вогню, граду, повені. У селах, де воно дістає масове обез-

печення, селяни користають з великих знижок. Такі обезпечення звязані із загальною акцією охорони селянства перед катастрофами. Коли надходить літо, оживляються обезпечення від крадежів із вломом у містах, де справжній алодійський сезон починається з відлідом мішуків на села. Такі обезпечення переводить, як відомо, наш „Дністер“.

Мало хто знає, що існують навіть збірні обезпечення для шкільної дітвори; якщо дитині щось сталося в дорозі до школи або коли вона вертається додому чи в самій школі, тоді Т-во Обезпечень покриває всі кошти нещасливого випадку дитини при мінімальній (сотиковій) оплаті місячно. З нагоди летуських змагань за часу П. З. У. В. це товариство перебрало на себе обезпечення летунів від нещасливих випадків і цивільної відповідальности. Зріст авт по містах робить теж актуальним такі обезпечення перед наслідками автомобільного руху; можна обезпечувати саму машину, особи, які їдуть та обезпечуватись на випадок нещастя, яке може спричинити авто третім особам. За всі ці випадки відплатіває Обезпеченнєве Товариство.

Почування особи, що обезпечилася, створює атмосферу спокою та рівноваги, яка в нинішніх часах усім більше потрібна ніж коли-небудь.

— о —

НОВИНКИ.

— Футра до переховання на літо приймає „ХРОМ“, Львів, Руська 20., тел. 271-83. Поручає лиси, тхорі, пелеринки, перифасонове уживані футра. 968 —10

— Лиси, пелеринки, краватки з футер виконує і поручає Юліан Гаушевський, Львів, пл. Капітульна 3, 1. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— Мистецькі світлинки на фото-матеріалах з фірми ЕКОМІ, Львів, Сикстуська 29, тел. 203-30.

— Гігієнічно-санітарний курс для пань, заходом гігієнічного товариства, зачнеється вівторок 17-го травня в салі Просвіти. Зголошення до д-р Сімович вул. Городецька 53 а.

— На кредит роблю футра тим що тепер замовлять. Каряка Зиблікевича 4. Футра в літі переховую. 1030 —5

— В перші роковини смерті бл. п. Д. Огієнкової, в четвер 19-го травня в год. 9-й буде відправлена Літургія у Варшаві в катедрі на Празі; в год. 18-й тогож дня — жалібна панакіда на Вольському кладовищі.

— „Драгоманов — посол України“. Виклад на цю тему в Українському Науковому Інституті у Варшаві виголосить у вівторок, 17-го травня ц. р. проф. О. Шульгин.

— Загальні збори Т-ва „Український фонд воєнних вдовців і сиріт“ відбудеться у вівторок, 17-го травня ц. р. в год. 16.30 в доміні УКОДІ при вул. Потоцького 48.

— Попис учнів класи рецитатії Лесі Кривіцької при Вишньому Музичному Інституті ім. Лисенка у Львові, відбудеться в неділю 22-го травня 1938 року в малій салі Музичного Товариства ім. Лисенка. Початок в годіні 19-й вечора. У програмі рецитатія творів найвидатніших наших письменників, драматичні діяльози та мелодекламації.

— Хто виграв на лотерії. В нинішнім тижненні Держ. Клас. Лотерії впали м. і. більш виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 11864. 10.000 зол. на ч. 95.505 98531. 5.000 зол. на ч. 11150 43414 62344 98229 110373 111414 139724. 2.000 зол.: 22959 60810 91892 103014 104814 106807 138296 147010 148294. 1.000 зол. на ч. 2560 21271 21694 25970 26931 33591 45583 45513 45549 62594 67913 68668 70047 71503 72248 73608 77503 78785 87851 98889 102028 102272 11672 113217 118421 119683 122730 124670 120584 135504 138063 143219 145370 150473 158322.

— Помішки будуть костели на Волині. Волинські ділічні передали на руки команданта полку КОП-у у Рівні поважну грошеву квоту на будову костела, причому головними жертводавцями були графи Андрій та Петро Прушинські.

— Крадіж на приходстві. Дня 13-го ц. м. закралися нічю на приходство у Підбужж, пов. Дрогобич, злодії та вкрали білизну, постіль та одяг вартості 800 зол. на школу місцевого пароха о. Теофіла Татомира.

— Львівська хроніка. Невідомий напасник пробив ножем 18-літнього Р. Кісарського зі Знесіння. — По шпиталі поховано 34-літнього

М. Германа, якого переїхала таксіва З. Кініцького, якого переїхав мотоцикель та 17-літню Р. Саларевичівну, що дістала істеричний атак. — За решітку помандрував торговець старих річей Бер Крамф, що перепродавав крадений плащ. — Арештовано доходячу дуту Пелі Грубер, що вкрада платиновий перстень і светер. — 25-літня слуга Анна Розбавецька намагалась відібрати собі життя.

Особам, які мають високий тиск крові, як тем особам, в яких несправильно діє серце, природна гірка вода Францішка Йосифа дає значний позитивний ефект, бо затути добре винокровачення. Спитайте лікаря.

— Поліція розігнала окупаційний страйк. Від кількох днів у Грудзьондзу страйкували безробітні, що були заняті при львівних роботах. Робітники почали т. зв. окупаційний страйк і не сходили з місця праці, причому для підтримки своїх домагань почали голоділку. Ваала бачила на становищі, що домагання безробітних надто високі, тому зліквідувала страйк при допомозі поліції, що розігнала страйкарів.

— Убивство на сходах костела. Зарібок Новак з Крачкової, п. Ланьцут приступив до своєї жінки, коли вона виходила з костела та підчас скарки стріляв до неї. Коли вона впала на землю, він вистріляв ще двічі та вбив її.

— Відмолоджують французький генеральний штаб. Після відмолодження англійського генерального штабу прийшла черга на французький. Чотирьох визначних членів цього штабу ще цього року має відійти на емеритуру, щоб зробити місце молодшим. Між ними має бути ген. Міттельгаузер, що був свого часу шефом французької військової місії у Чехословаччині. Його вважають творцем чехословачької армії.

— Непотрібні у Бразилії. Бразильський уряд видав декрет, яким забороняє вступ до Бразилії італіанам, калікам, глухим, сліпим, умовно хорим, таким, що уживають наркотиків, молодішим ніжче 18 літ і старикам понад 60 літ, що не мають опіки.

— Понад мільон уній золота. В березні цього року занотували рекордний успіх експлоатації золота в південно-американських копальнях. А саме добули там понад мільон уній золота, докладно кажучи 1,012,516. Дотепершній рекорд досягнули в липні минулого року, коли добули 996,545 уній. У південно-африканських копальнях є заняті 330.000 автохтонів.

— Втомлена життям. У місцевості Сальто в Аргентині 108-літня Маріна Замудо намагалася покінчити життя самогубством, кинувшись до ріки. Але її врятували. Як її витягнули з води, заявила, що причиною самогубства є утомка життям.

— Землетруси в Туреччині. В різних місцевостях Малої Азії знову повторилися підземні струси. В Діярбекірі знищили вони 85 домів, багато домів так ушкоджених, що можуть кожної хвилини завалитися. Найсильніші струси були там, де недавно був землетрус, особливо в Кіошеїн.

